

บทที่ 1

ที่มาและข้อมูลเบื้องต้นของผลงานศิลปะชุด รูปทรงของพื้นที่ว่าง

ศิลปะ ในทัศนะของข้าพเจ้า คือ สิ่งที่สามารถสะท้อนผลรวมของประสบการณ์ในการคิด การสร้างสรรค์ผลงานศิลปะจึงเป็นหนทางหนึ่งในการเปิดความเป็นไปได้ให้ศิลปินได้ใช้ความคิดควบคู่กันไปกับความรู้ทั้งในส่วนสาระและการจัดการที่นำไปสู่การตระหนักถึงสาระสืบเนื่องอันเป็นผลของตัวงานศิลปะนั้นๆ ปัจจุบันศิลปะหลายประเภทได้ถูกกำหนดคุณค่าไว้ตรงการนำเสนอและการรับรู้เชิงความคิดต่อผู้ชม ความเป็นไปได้นี้เป็นผลต่อการทำงานของข้าพเจ้าในอันที่จะใช้กระบวนการทางความคิดนำไปสู่การสร้างเสริมให้เกิดความเข้าใจในการสร้างสรรค์ผลงานที่มีความสัมพันธ์ต่อพื้นที่ทั้งในส่วนของรูปลักษณะที่ปรากฏและกระบวนการคิด ซึ่งสำหรับข้าพเจ้าแล้ว กระบวนการทำงานศิลปะไม่อาจแยกออกจากระบบคิดซึ่งข้าพเจ้าคาดหวังถึงการนำไปสู่ความเป็นไปได้ในการกำหนดใช้พื้นที่เป็นที่มาในการสร้างผลงาน ซึ่งอาจส่งผลถึงการประจักษ์ซึ่งประเด็นหนึ่งหรือหลายประเด็นต่อผู้ชมอันสืบเนื่องจากผลปรากฏของศิลปะนิพนธ์ชุด “รูปทรงของพื้นที่ว่าง”

ที่มาและข้อมูลเบื้องต้นในที่นี้หมายถึง ส่วน สิ่ง รวมทั้งความหมายของส่วนและสิ่งต่างๆ จึงหมายถึงทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม อันประกอบขึ้นเป็นผลงาน รวมทั้งความเป็นมาต่อเนื่องในการสร้างผลงานชุดก่อนหน้าซึ่งในที่สุดนำมาสู่การสร้างผลงานชุดศิลปะนิพนธ์ชื่อ รูปทรงของพื้นที่ว่าง ซึ่งประกอบด้วย

มูลเหตุบังเอิญในการสร้างผลงาน

ข้าพเจ้ามีความสนใจในความหมายของ “พื้นที่ว่าง” (Space) พื้นที่ว่างในความหมายของข้าพเจ้าแล้ว มิได้เป็นเพียง ความว่าง หรือ ที่ว่าง เท่านั้น แต่รวมไปถึงการกำหนดรูปของวัตถุ ล้อมรอบต่อพื้นที่ว่าง ที่มีขอบเขตสามารถวัดความกว้างและความยาวได้ในทางสองมิติ และวัดความลึกได้ในทางสามมิติ นอกจากนี้พื้นที่ว่างยังมีการเปลี่ยนแปลงเส้นรอบนอกไปตามตำแหน่งการเพิ่มหรือลดของวัตถุหรือรูปทรงที่บรรจุอยู่ในพื้นที่ว่างนั้นๆ ทำให้เกิดการแยกย่อย กว้าง ยาว และลึกของพื้นที่ว่างแตกต่างกันไป ด้วยเหตุนี้ รูปทรงของพื้นที่ว่างจึงมีความสัมพันธ์กับขนาดและรูปลักษณะของห้อง ผนัง พื้น เพดานที่บรรจุพื้นที่ว่างนั้นและทั้งยังแปรเปลี่ยนไปตามรูปลักษณะของ

รูปทรงที่บรรจุอยู่ในพื้นที่ว่างนั้นอีกชั้นหนึ่ง ในอีกทางหนึ่งรูปทรงหรือวัตถุนางอย่างยังถูกกำหนดคุณค่าหรือความหมายให้ทำหน้าที่เป็นพื้นที่ว่างพร้อมที่จะรองรับสิ่งต่างๆ ได้เช่นกัน

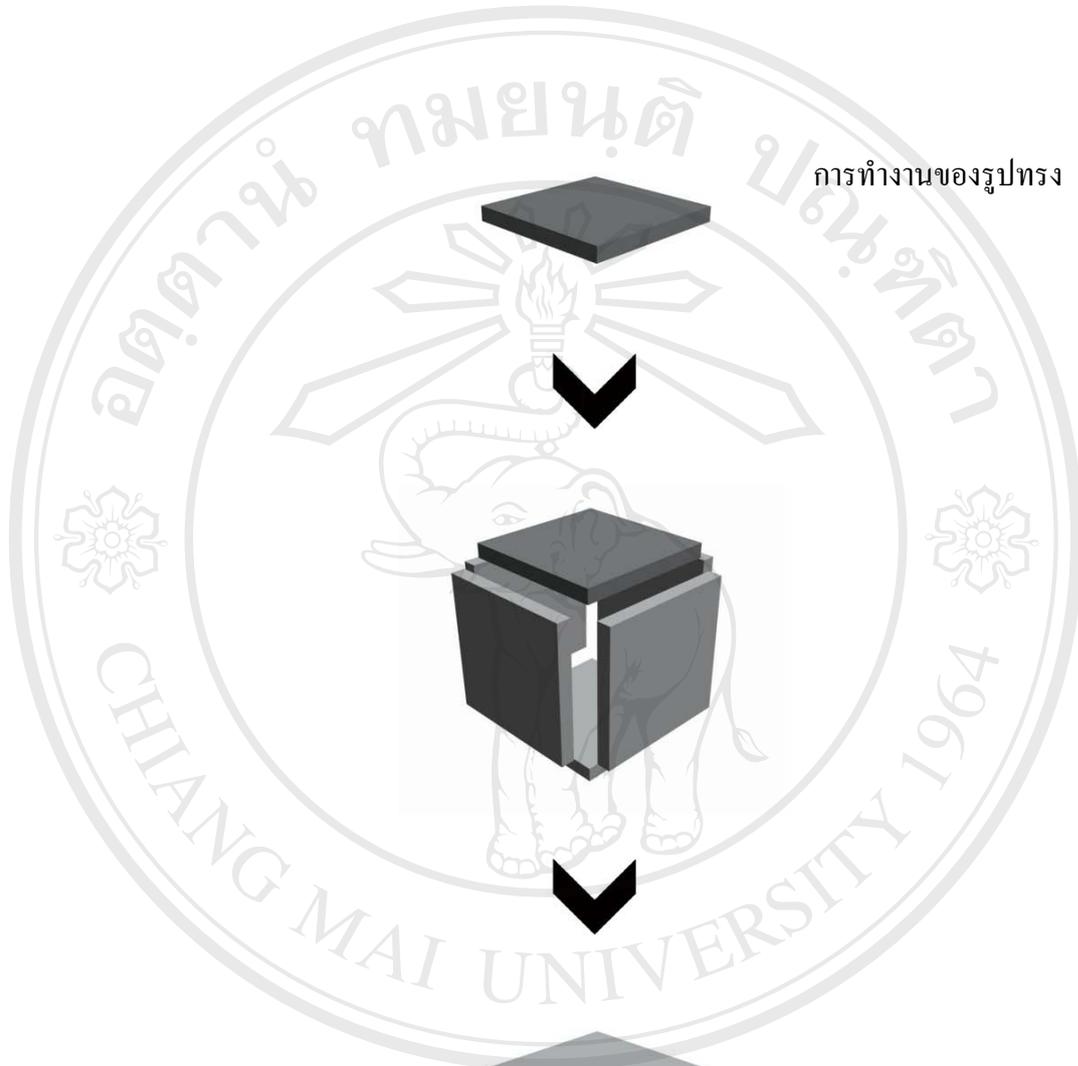
กิจกรรมของบุคคลจำเป็นต้องอาศัยพื้นที่ดังกล่าวข้างต้น ส่วนใหญ่การอยู่ในพื้นที่มักเป็นไปโดยธรรมชาติวิสัย ปราศจากซึ่งการตรวจสอบการรับรู้สีกที่เกิดขึ้นจากพื้นที่นั้นๆ การสร้างผลงานศิลปะว่าด้วยพื้นที่ที่สามารถให้ผู้ชมงานเข้าร่วมใช้พื้นที่นั้น เป็นการเปิดการรับรู้สีกต่อพื้นที่ซึ่งหมายความถึงการรับรู้ผลลัพธ์ของงานศิลปะนั้นไปในเวลาเดียวกัน

พื้นฐานความสนใจต่อพื้นที่ว่าง

เมื่อข้าพเจ้าปฏิบัติงานในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะในเทคนิคต่างๆ โดยเฉพาะเทคนิคภาพพิมพ์ สิ่งที่ข้าพเจ้าสังเกตเห็นคือการสร้างรูปทรงต่างๆ เพื่อแทนคุณค่าทางความหมาย ความคิด หรือความรู้สึกลงบนพื้นที่ว่างที่เราสมมุติขึ้นมาเช่น กระดาษ ผืนผ้าใบ แผ่นไม้ ฯลฯ ที่มีลักษณะพื้นผิวที่แตกต่างกันออกไป พื้นที่ว่างดังกล่าวทำงานร่วมกับรูปทรงที่สร้างขึ้น ในงานศิลปะบางชิ้นบางครั้งตัวพื้นที่ว่างเองทำหน้าที่เป็นรูปทรงในขณะเดียวกัน ความสัมพันธ์ระหว่างรูปทรงและพื้นที่ว่างนั้นเป็นส่วนที่แยกออกจากกันได้ยาก ความหมายของพื้นที่ว่างและรูปทรงของแต่ละคนนั้นจะแปรเปลี่ยนไปตามสถานการณ์ต่างๆ เช่น สมมุติว่ามีผนังบางๆ ขนาดใหญ่ตั้งอยู่กลางห้อง เมื่อมองทางด้านตัดจะเห็นเป็นเส้นตรงในแนวตั้งแบ่งพื้นที่ห้องเป็นสองส่วน แต่เมื่อมองตรงๆ เข้าไปที่ผนัง ผนังนั้นก็เปรียบเสมือนพื้นที่ว่างที่เราสมมุติขึ้นในทางสองมิติ ซึ่งสามารถวาดรูปทรงต่างๆ ในทางสองมิติหรือเป็นรูปทรงลวงตาที่ทำให้เกิดการมองเห็นในทางสามมิติ แต่เมื่อขนาดความหนาของผนังนั้นมากขึ้นเมื่อมองระยะไกลในมุมมองต่างๆ จะเห็นผนังนั้นเป็นรูปทรงที่กินระวางพื้นที่ว่างในห้องนั้นเกิดเป็นรูปทรงทางสามมิติ แต่ในขณะเดียวกันผนังในแต่ละด้านก็ยังคงให้ความหมายเป็นพื้นที่ว่างเช่นกัน หรืออาจกล่าวได้ว่าความรู้สึกหรือการกำหนดความหมายที่มีต่อวัตถุที่มีลักษณะเป็นระนาบนั้นอาจนำไปสู่ความหมายของคำว่าพื้นที่ว่างของบุคคลหนึ่งได้

จากกระบวนการคิดในเรื่อง ระนาบและพื้นที่ว่าง ข้าพเจ้าเริ่มให้ความสนใจกับความสัมพันธ์กันของ “ระนาบกับรูปทรง” โดยสังเกตจากการทำงานในเทคนิคภาพพิมพ์ ซึ่งเป็นการพิมพ์ร่องรอยพื้นผิวของแม่พิมพ์ลงบนกระดาษโดยไม่ใช้หมึกพิมพ์หรือสี (Embossed Printing) ร่องรอยที่เกิดขึ้นกลายเป็นรูปทรงที่ปรากฏขึ้นในพื้นที่ว่างคือกระดาษ หรือการพับกระดาษให้เป็นรูปทรงต่างๆ เกิดจากการนำระนาบบนแผ่นกระดาษขนาดต่างๆ พับต่อกันจนได้รูปทรงที่ต้องการ จากความคิดที่กล่าวมาข้าพเจ้าสังเกตถึงขอบผิวของรูปทรงสามมิติต่างๆ รอบตัว “รูปทรงเหล่านี้ล้วนเกิดขึ้นจากการประกอบกันของระนาบที่มี การโค้งงอบิดตัว ยึดหด หรือประกอบกันของ

ระนาบแต่ละแผ่น เกิดเป็นขนาดและปริมาตรเป็นส่วนประกอบให้เกิดการกินระวางพื้นที่ว่างในอากาศ”

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

ภาพประกอบคำอธิบายของความสัมพันธ์กันระหว่างระนาบ, รูปทรงและพื้นที่ว่าง

จากข้อมูลทางกระบวนการคิดในเรื่อง พื้นที่ว่าง ระบายและรูปทรง ข้าพเจ้าเริ่มมีความสนใจในเรื่องความสัมพันธ์ในการกำหนดความหมายของทั้งสามส่วนนี้ จึงนำไปสู่การทดลองสร้างผลงานภาพพิมพ์ในเทคนิคพิมพ์นูนลงบนกระดาษ จนเกิดรูปทรงทั้งนูนสูงและนูนต่ำ รูปทรงที่เกิดขึ้นนั้นจะเป็นไปตามลักษณะพื้นผิว หรือระดับที่ต่างกันของวัสดุที่นำมาเป็นแม่พิมพ์ ในขณะที่กระดาษที่ข้าพเจ้าใช้พิมพ์ก็ยังคงมีความหมายเป็นพื้นที่ว่าง ข้าพเจ้าให้ความสำคัญกับวัสดุที่นำมาเป็นแม่พิมพ์มากกว่า โดยไม่ปรุงแต่งเทคนิคใดๆลงบนแม่พิมพ์มากเกินไปเพื่อเป็นการบันทึกรูปลักษณะและร่องรอยของวัสดุนั้น กระดาษที่ใช้ในการพิมพ์จึงเป็นเพียง พื้นที่ว่างที่จะรองรับบันทึกบางส่วนจากรูปลักษณะของวัสดุที่เป็นแม่พิมพ์เท่านั้น ในเวลาต่อมาข้าพเจ้าพบว่าแท้จริงแล้วข้าพเจ้ามีความสนใจในความเฉพาะเชิงรูปลักษณะของวัสดุมากกว่าแต่จะอย่างไรให้ผลสำเร็จของผลงานแสดงความเฉพาะเชิงรูปลักษณะของวัสดุได้มากกว่านี้ จึงนำไปสู่การใช้วัสดุสำเร็จรูปมาสร้างผลงานผนวกกับความสนใจในการให้ความหมายของพื้นที่ว่าง ระบายและรูปทรง นำไปสู่การค้นหาวสดุที่มีความสัมพันธ์กับความสนใจดังกล่าว

จากที่กล่าวมาในตอนต้นจะเห็นถึงความสัมพันธ์กัน ทั้งในส่วน of พื้นที่ว่างจริง พื้นที่ว่างที่สมมุติขึ้นซึ่งในส่วนนี้มีความสัมพันธ์กับระบาย และระบายที่ประกอบกันเป็นรูปทรงซึ่งรูปทรงก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงต่อพื้นที่ว่างในอากาศที่ล้อมรอบรูปทรงนั้น การให้ความสนใจในความหมายของพื้นที่ว่างนำไปสู่การค้นหาคำความสัมพันธ์ของส่วนประกอบทั้งสามส่วนคือ พื้นที่ว่าง ระบายและรูปทรง เพื่อแสดงผลปรากฏทางความสัมพันธ์กันของสิ่งเหล่านี้ผ่านผลงานศิลปะ “รูปทรงของพื้นที่ว่าง” จึงเป็นประเด็นสำคัญในการสร้างผลงานศิลปะนิพนธ์ชุดนี้โดยข้าพเจ้าขอกล่าวถึง พื้นที่ว่าง ซึ่งเป็นส่วนประกอบหลักในผลงานของข้าพเจ้าในสองลักษณะด้วยกันคือ

พื้นที่ว่างในอากาศ

ในที่นี้หมายถึง พื้นที่ว่าง อากาศ ที่มีอยู่จริงซึ่งมีความสัมพันธ์กับรูปลักษณะของวัตถุที่ล้อมรอบต่อพื้นที่ว่างนั้นกล่าวคือ รูปทรงที่มีปริมาตรกินพื้นที่ว่างในอากาศ ในที่นี้จะเรียกว่า Positive Form หมายถึง วัตถุที่สามารถมองเห็นหรือจับต้องได้ มีขนาดและสถานะแตกต่างกันออกไปเช่น ดวงดาว ภูเขา ต้นไม้ อาคารบ้านเรือน วัตถุขนาดใหญ่เล็กต่างๆ ฯลฯ วัตถุเหล่านี้ จะแปรเปลี่ยนพื้นที่ว่างในอากาศที่ห้อมล้อมวัตถุ ในที่นี้จะเรียกว่า Negative Space ให้เป็นไปตามลักษณะของวัตถุเหล่านั้น รูปทรงอาจเป็นรูปทรงแบบเปิด มีพื้นที่ว่างอยู่ภายใน (Interior Space) เช่น แก้วน้ำ ประกอบด้วย รูปทรงของแก้ว และส่วนเวดล้อม ซึ่งเป็นพื้นที่ว่าง นอกจากนี้ยังมีพื้นที่ว่างภายในที่หมายถึงปริมาตรบรรจุภายในแก้ว พื้นที่ว่างภายนอกแก้วและพื้นที่ว่างภายในแก้วนั้น

ต่างก็มีรูปทรงที่เกิดจากรูปลักษณะของแก้วใบนั่น หรืออาคารหลังหนึ่ง ประกอบด้วย รูปทรงซึ่งเป็นตัวอาคารตามลักษณะ โครงสร้าง มีทั้งพื้นที่ว่างภายนอกล้อมรอบตัวอาคารและมีพื้นที่ว่างภายในที่ถูกแยกย่อยเป็นห้องต่างๆ เชื่อมโยงต่อกันหรืออาจถูกปิดกั้นให้เป็นพื้นที่ว่างแบบปิด นอกจากนี้ระหว่างอาคารสองหลังก็เกิดพื้นที่ว่าง ซึ่งเมื่อถอยออกมามองเมืองทั้งเมืองในมุมกว้าง จะเห็นภาพรูปทรงของพื้นที่ว่างในเมืองที่หลากหลาย มีความยืดหยุ่นซับซ้อนเชื่อมต่อระหว่างพื้นที่หนึ่งสู่พื้นที่หนึ่งตลอดจนพื้นที่ว่างที่อยู่ภายในด้วย

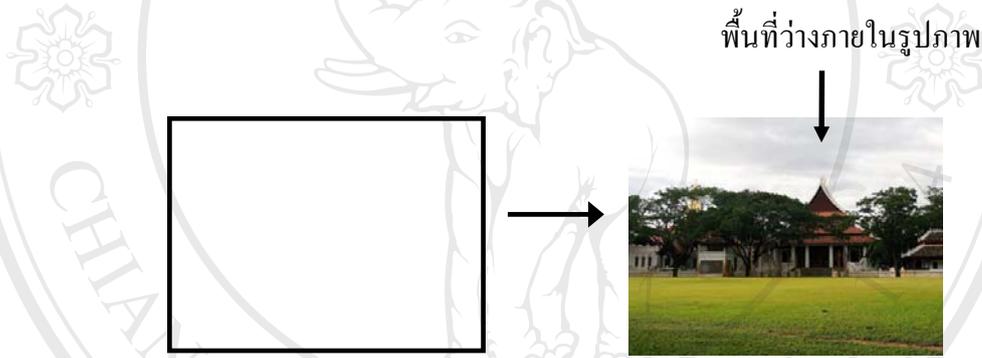
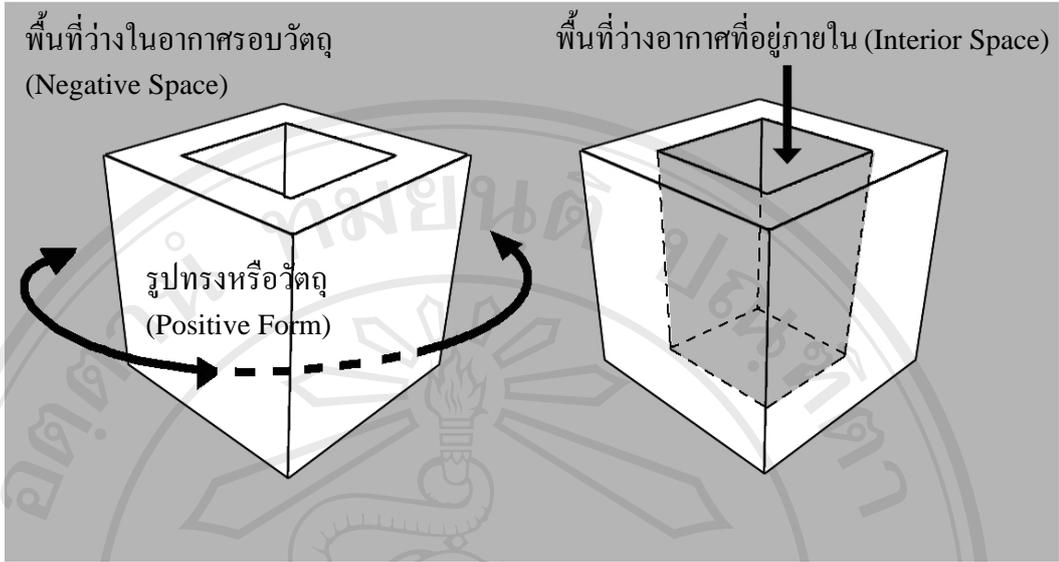
ลักษณะของรูปทรงของพื้นที่ว่างที่เรียกว่า Negative Space จะมีลักษณะใดนั้นขึ้นอยู่กับ รูปลักษณะ ปริมาตร ตำแหน่ง ปริมาณของรูปทรงหรือวัตถุซึ่งเป็น Positive Form นั่นเอง

พื้นที่ว่างบนระนาบ

ในที่นี้หมายถึงพื้นที่บนพื้นระนาบ (Plane) มีทั้งแบบราบและแบบเอียงโค้ง พื้นที่ว่างประเภทนี้หมายถึงพื้นที่ที่มีแผ่นรองรับ กั้นระหว่างเนื้อที่ตามรูปลักษณะและขนาด กว้าง ยาว รี กลม ไปตามความบิด โค้ง เอียงของพื้นที่ระนาบนั้น ดังตัวอย่างพื้นระนาบในทางศิลปะเช่น แผ่นกระดาษ ผืนผ้าใบ หรือในห้องๆหนึ่ง ผ่นัง พื้นและเพดานต่างมีพื้นที่ว่างบนระนาบด้วยกันทั้งสิ้นที่ถูกใช้ตามคุณประโยชน์ต่างๆกันไป

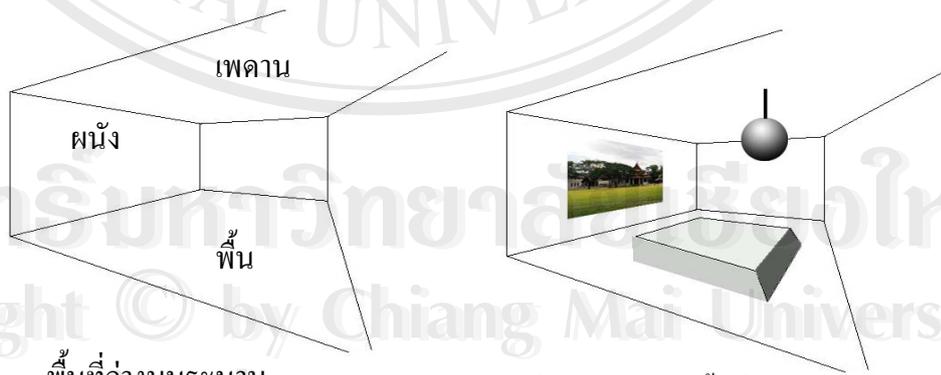
พื้นที่ว่างทั้งสองประเภทข้างต้นต่างมีความสัมพันธ์กัน ขอบเขตของพื้นที่ว่างในอากาศจะถูกกำหนดด้วยพื้นที่ว่างบนพื้นระนาบ เช่น พื้นที่ว่างในอากาศในห้องสี่เหลี่ยมถูกกำหนด ปริมาตรด้วยการประกอบกันของพื้นที่ว่างบนผนังทั้งสี่ด้าน ระนาบเพดานและพื้น หรือพื้นที่ว่างภายในอากาศภายนอกอาคารเมื่อมองเมืองจากมุมหนึ่งจะถูกกำหนดด้วยระนาบของอาคารด้านนอกที่มีความกว้างยาวสูงต่างๆกัน ทับซ้อน เรียงรายจากหน่วยสู่หน่วย จนถึงแผ่นฟ้าไกลและผืนดินในมุมที่มองเห็นอยู่นั้น

ในผลงานศิลปะของข้าพเจ้าว่าด้วยรูปทรงของพื้นที่ว่างได้รวมเอาการทำงานร่วมกันของพื้นที่ว่างสองส่วน คือ พื้นที่ว่างในอากาศและพื้นที่ว่างบนระนาบ ทั้งในส่วนในพื้นที่จริงของห้องและพื้นที่ในศิลปะจัดวางที่ข้าพเจ้าสร้างขึ้นให้สอดคล้องกับพื้นที่จริงในส่วนเนื้อหาและรูปแบบทั้งหมดรวมกันคือพื้นที่ศิลปะซึ่งเปิดให้ผู้ชมเข้าร่วม ทั้งทางกายภาพและทางการรับรู้ที่อาจเป็นผลทางความคิดหรือความรู้สึกในขณะที่อยู่ในพื้นที่ของตัวงาน

พื้นที่ว่างระนาบ(กระดาษ, ผืนผ้าใบ, ฯลฯ)

พื้นที่ว่างบนระนาบ

พื้นที่ว่างบนระนาบ

การเปลี่ยนแปลงของพื้นที่ว่างในอากาศ

ภาพประกอบการอธิบายการมีอยู่ของ Negative Space โดยกำหนดของ Positive Form

ผลงานศิลปะชุดก่อนวิทยานิพนธ์

ข้าพเจ้าจะขอกล่าวถึงการทำงานสืบเนื่องในเรื่อง รูปทรงและพื้นที่ว่าง ในผลงานชุดก่อนหน้าเพื่อเป็นพื้นฐานและความเข้าใจไว้ในที่นี้

ผลงานวิทยานิพนธ์ รูปทรงของพื้นที่ว่าง เป็นชุดผลงานที่มีพัฒนาการสืบเนื่องจากเนื้อหาในกระบวนวิชา Printmaking Studio 1, Printmaking Studio 2 และ Printmaking Project โดยมีเนื้อหามุ่งสู่การทำความเข้าใจต่อความเป็นไปได้ในการสร้างสรรค์ผลงานที่มีเนื้อหาและที่มาจากการสังเกตความเป็นจริงเกี่ยวกับ พื้นที่ว่าง รูปทรง และวัสดุจากมุมมองของข้าพเจ้า รวมทั้งรูปแบบ รูปลักษณะ การจัดการเชิงศิลปะและรูปปรากฏของผลงานที่มีความสัมพันธ์กับสิ่งที่ข้าพเจ้าสังเกตและกำหนดเป็นโจทย์ในการสร้างสรรค์โดยมีพัฒนาการที่สืบเนื่องดังนี้

พัฒนาการผลงานและผลสืบเนื่องทางกระบวนคิดและเทคนิคจากผลงานก่อนวิทยานิพนธ์

ผลงานในกระบวนวิชา Printmaking Studio 1 เป็นการเริ่มต้นสังเกตความเฉพาะเชิงรูปลักษณะของวัสดุจากมุมมองของข้าพเจ้า ในผลงานชุดนี้ข้าพเจ้าสนใจวัสดุซึ่งข้าพเจ้าคิดว่ามีคุณสมบัติตรงข้ามกันในตัวเองและใช้วัสดุที่เป็นผลผลิตทางอุตสาหกรรมซึ่งข้าพเจ้ามีความสนใจมาก่อนหน้านี้วัสดุที่เลือกใช้คือ แผ่นพลาสติกที่มีคุณสมบัติคือ ความโปร่งใส (Transparent) จากนั้นจึงสังเกตคุณสมบัติทางกายภาพของวัสดุผนวกกับความคิดของข้าพเจ้า คือ วัสดุดังกล่าวอยู่ระหว่างการสามารถแสดงตัวตนและกลมกลืนไปกับสภาพแวดล้อมได้ วัสดุให้ความโปร่งใส(มองเห็นทะลุผ่านได้) อีกทั้งยังสามารถปิดกั้นหรือบรรจุสิ่งอื่นได้ วัสดุสามารถให้แสงเดินทางผ่านทะลุแต่ในขณะที่เดียวกันยังสามารถสะท้อนแสงได้ นอกจากนี้ยังมีวัสดุที่นำมาประกอบกันอีกชนิดหนึ่งคือ เม็ดแคปซูลยาชนิดใสที่ข้าพเจ้าไม่ได้ให้ความหมายใดๆต่อประโยชน์ใช้สอยเดิมแต่นำมาประกอบให้เกิดพื้นผิวในผลงาน อีกทั้งพบว่ายังมีความสอดคล้องทางด้านเนื้อวัสดุและลักษณะพ้องกับพลาสติกที่ใช้อยู่

ในเรื่องของเทคนิคและกระบวนการทางภาพพิมพ์ซึ่งเป็นเทคนิคเฉพาะที่ข้าพเจ้าใช้สร้างผลงาน จะขอรวบรวมไปอธิบายในหัวข้อ กระบวนการจัดการทางวัสดุต่อไป

กระบวนการคิดและการสร้างผลงานในชุดนี้เป็นการออกแบบรูปทรงทางทัศนศิลป์ซึ่งไม่ได้กำหนดแทนความหมายใด นอกจากวัสดุที่มีความหมายเป็น วัสดุศิลปะ การกำหนดรูปทรงผลงานของข้าพเจ้ามักขึ้นอยู่กับลักษณะของวัสดุที่มีอยู่เดิม คือข้าพเจ้ากำหนดรูปทรงให้สอดคล้องกับความเป็นไปได้ในการจัดการเช่น ผลงานชิ้นที่หนึ่งประกอบด้วย พลาสติกแผ่นใหญ่ที่มีเส้น

พลาสติกขนาดเล็กสอดอยู่ภายในซึ่งมีรูปร่างเป็นแผ่นระนาบแบนยาว รูปทรงของผลงานโดยรวมจึงเกิดจากการนำแผ่นพลาสติกที่ตัดเป็นเส้นแบนยาวประกบกันเป็นระนาบแผ่นใหญ่ จากนั้นนำระนาบที่ได้มาประกบกันจนได้รูปทรงคล้ายกล่องพลาสติกใสที่เหลี่ยมซึ่งมีพื้นที่ภายในสามารถเดินเข้าออกได้ ผลงานชิ้นที่สอง วัสดุที่บรรจุอยู่ในพลาสติกแผ่นใหญ่ คือ เม็ดยาแคปซูลใส มีลักษณะรูปทรงเป็นทรงกระบอกกลม จึงเป็นที่มาของรูปทรงโดยรวมของผลงานซึ่งมีลักษณะโค้งเป็นทรงกระบอกเพื่อให้สอดคล้องกับวัสดุที่นำมาประกอบ

ผลงานสองชิ้นนี้ข้าพเจ้าสร้างให้เกิดพื้นที่ภายในผลงาน และเปิดให้ผู้ชมได้สัมผัสความเปลี่ยนแปลง ของรูปทรง แสงเงา พื้นผิวหรือการรับสัมผัสต่างๆทางสายตา ทั้งภายในและภายนอกผลงาน

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

รูปผลงานในกระบวนวิชา Printmaking Studio 1

รูปผลงานในกระบวนการวิชา Printmaking Studio 1

รูปผลงานในกระบวนวิชา Printmaking Studio 1

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

รูปผลงานในกระบวนวิชา Printmaking Studio 1

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

รูปผลงานในกระบวนวิชา Printmaking Studio 1

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

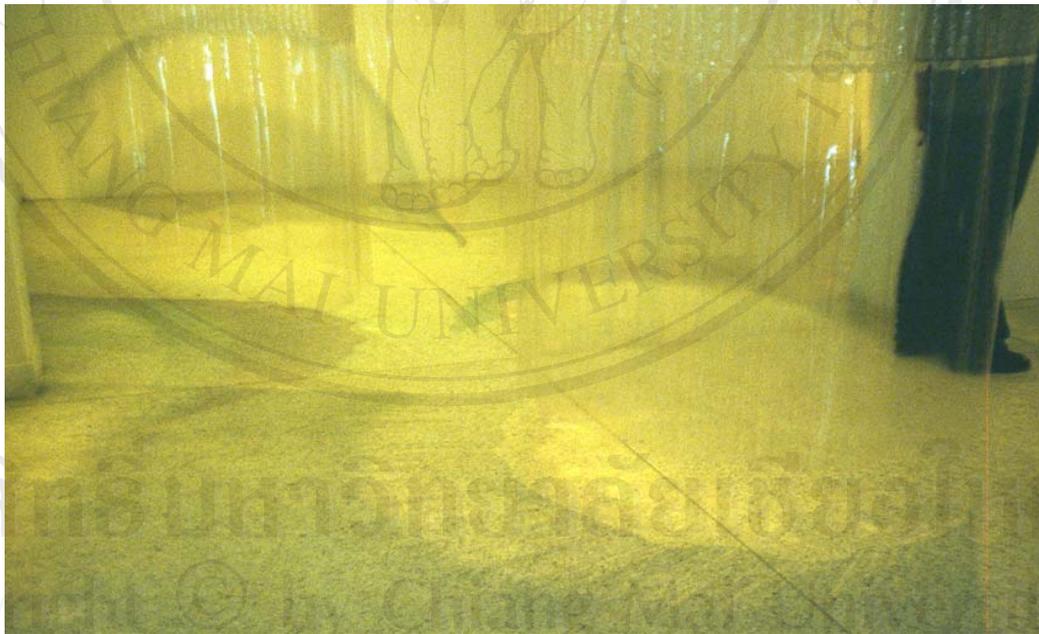
ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

รูปผลงานในกระบวนวิชา Printmaking Studio 1

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

รูปผลงานในกระบวนวิชา Printmaking Studio 1

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

รูปผลงานในกระบวนการวิชา Printmaking Studio 1

ผลงานชุดถัดมาอยู่ในกระบวนการวิชา Printmaking Studio 2 ผลงานในชุดนี้ส่วนใหญ่เป็นการทดลองเพื่อค้นหาความเป็นไปได้ใหม่ๆทางด้านเทคนิคและการใช้วัสดุ วัสดุที่ใช้นั้นเป็นผลสืบเนื่องจากผลงานชุดแรก การค้นหาความเป็นไปได้ นั่นคือการค้นหาและทดลองเทคนิคและวิธีการออกแบบหรือการสร้างรูปทรงของผลงานจากวัสดุดังกล่าว โดยการสังเกตและพิจารณาจากเทคนิควิธีการที่พบเห็นในชีวิตประจำวันที่มีต่อวัสดุที่เลือกใช้ ข้าพเจ้าเริ่มการทดลองทางด้านเทคนิคกับวัสดุ คือ การใช้เครื่องมือกดอัดด้วยความร้อนเย็บพลาสติก จากนั้นอัดอากาศเข้าไปภายใน จึงเกิดรูปทรงของอากาศขึ้น ข้าพเจ้ามีความสนใจในการพองตัวของวัสดุจนเกิดเป็นรูปทรงที่เกิดจากการอัดตัวของอากาศ (อากาศ ในความหมายของข้าพเจ้ายังหมายถึงความถึง พื้นที่ว่าง เช่นกัน) ลักษณะการพองตัวของผิววัสดุจนเกิดเป็นรูปทรงขึ้นนี้จึงเป็นที่มาในการกำหนดรูปทรงโดยรวมของผลงาน

นอกจากนี้ยังมีการสร้างอุปกรณ์ทางด้านเทคนิคภาพพิมพ์ของข้าพเจ้าเพิ่มขึ้นจากผลงานชุดที่แล้ว โดยการใช้อุปกรณ์ที่ออกแบบขึ้นในการเจาะหลอดปลายแผ่นพลาสติกก่อให้เกิดรูปทรงที่หลากหลายขึ้น รูปทรงที่ข้าพเจ้าเลือกใช้ คือ รูปทรงเรขาคณิตที่มีลักษณะเรียบง่าย เช่น สามเหลี่ยม สี่เหลี่ยม วงกลม หกเหลี่ยม และในภายหลังข้าพเจ้าได้นำหลอดปลายเหล่านี้เป็นที่มาในการสร้างส่วนประกอบของผลงานอีกด้วย

ผลงานชุดนี้ถูกบรรจุด้วยแรงดันอากาศซึ่งอยู่ภายในทำให้แผ่นพลาสติก มีการขยายกินระวางพื้นที่ว่าง(Space) ที่อยู่รอบตัว ซึ่งการขยายตัวของวัสดุมีลักษณะ โคงีบิบ เข้า-ออก รูปทรงของผลงานโดยรวมจึงมีลักษณะคล้ายคลึงและสอดคล้องตามลักษณะการขยายตัวของพลาสติกที่เป็นส่วนประกอบย่อยของผลงาน ในส่วนรายละเอียดของวัสดุใช้เทคนิคการเจาะหลอด โดยเครื่องมือเป็นรูปทรงเรขาคณิตต่างๆ ซึ่งภายหลังในการติดตั้งผลงานเกิดปัญหาเรื่องความไม่ลงตัวระหว่างพื้นที่ติดตั้งผลงานและตัวผลงาน จึงมีความจำเป็นที่จะต้องออกแบบรูปทรงของผลงานเพิ่ม รูปทรงเรขาคณิตในส่วนรายละเอียดเหล่านี้ถูกนำมาขยายและสร้างเป็นรูปทรงของพลาสติกขนาดต่างๆมีลักษณะคล้ายหมอนขนาดใหญ่เมื่ออัดแรงดันอากาศเข้าไป ภายในได้บรรจุเศษชิ้นส่วนที่เหลือจากการเจาะหลอดพลาสติกซึ่งเป็นรูปทรงที่คล้ายกันและเป็นที่มาของรูปทรงใหญ่ที่บรรจุอากาศนั้น

เมื่อนำส่วนประกอบต่างๆที่สร้างขึ้น มาจัดวางในสถานที่ติดตั้งก่อให้เกิด สภาวะแวดล้อมใหม่ ซึ่งผู้ชมสามารถเดินผ่าน เข้า ออก หรือหยุดมองในแง่มุมต่างๆของผลงานได้ ผลงานชุดนี้เป็นการทดลองทางด้านเทคนิค และพยายามสร้างความสัมพันธ์ในเชิงองค์ประกอบทางทัศนธาตุ และการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าต่อพื้นที่ ผลงานที่ปรากฏนั้นให้ผลทางด้านรูปทรงมากกว่าการสัมพันธ์ต่อพื้นที่ ซึ่งปัญหาหรือผลปรากฏในประเด็นต่างๆนี้เป็นประโยชน์ต่อการสร้างผลงานชุดถัดไป

รูปผลงานในกระบวนการวิชา Printmaking Studio 2

รูปผลงานในกระบวนวิชา Printmaking Studio 2

รูปผลงานในกระบวนวิชา Printmaking Studio 2

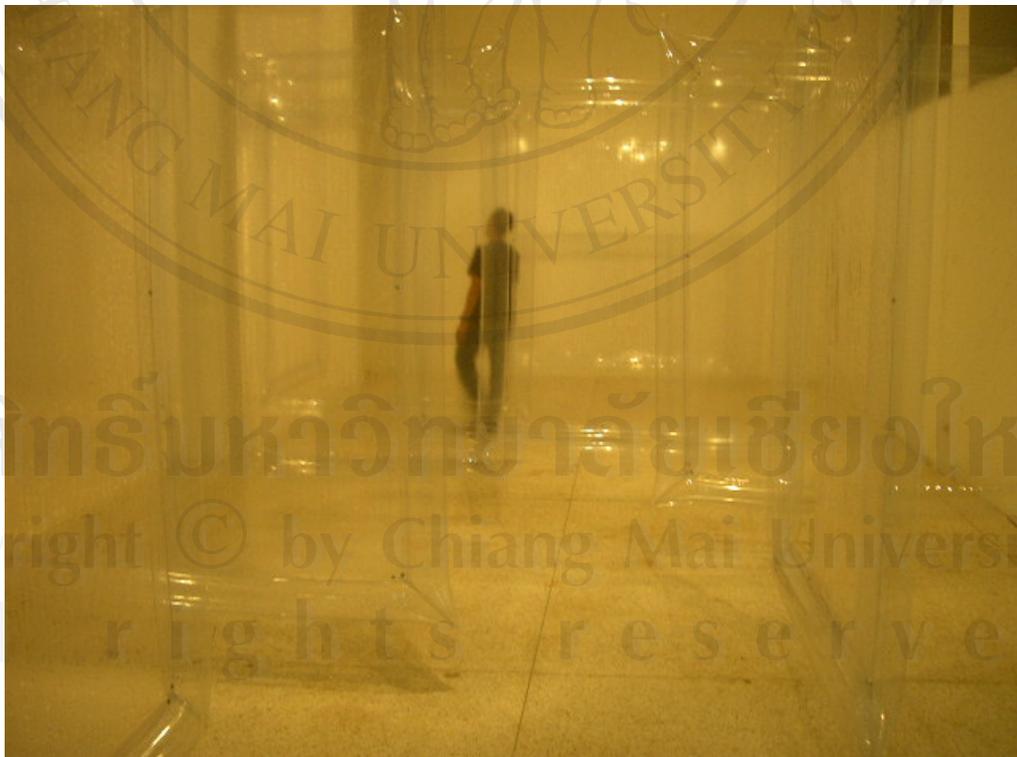
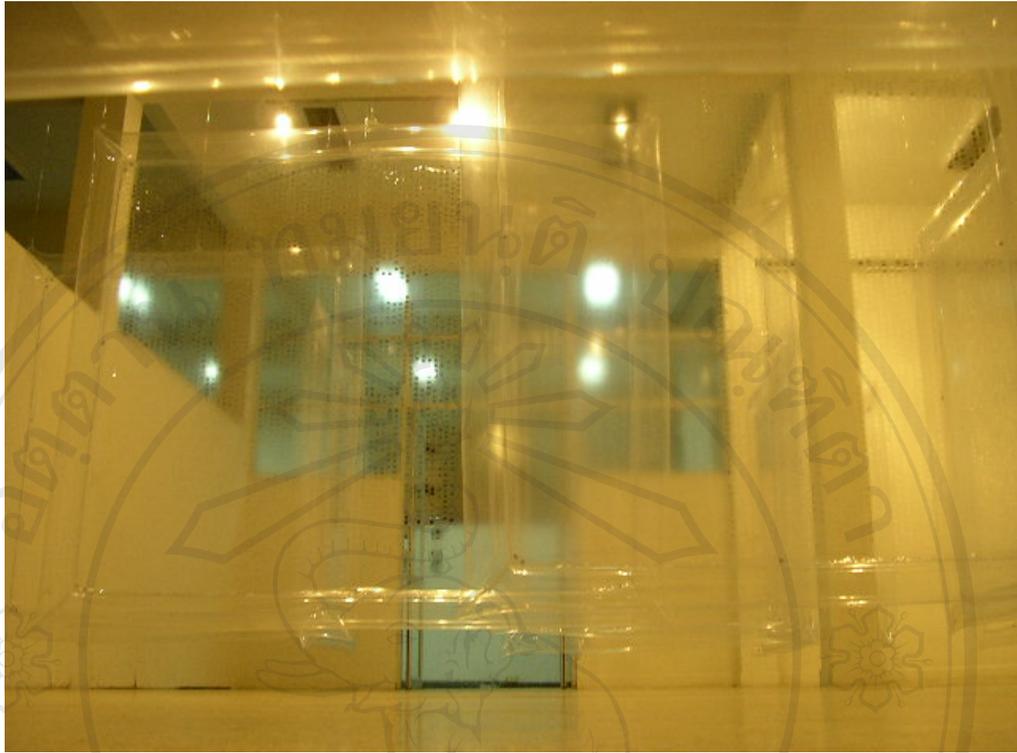
รูปผลงานในกระบวนวิชา Printmaking Studio 2

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

ผลงานที่มีความสำคัญต่อการทำงานศิลปะนิพนธ์อีกชุดที่ควรกล่าวถึง คือผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ในกระบวนวิชา Printmaking Project ซึ่งส่งผลสืบเนื่องทำให้ความคิดในเรื่อง รูปทรงของพื้นที่ว่าง ในการสร้างผลงานวิทยานิพนธ์ของข้าพเจ้าชัดเจนขึ้น จากกระบวนการสร้างของผลงานในชุดที่ผ่านมาที่มุ่งเน้นเรื่องการออกแบบรูปทรงและให้ความหมายหรือให้คุณค่าต่อวัสดุเป็นสำคัญ ในการสร้างสรรค์ผลงานชุด Printmaking Project ข้าพเจ้าเริ่มหาความเป็นไปได้ใหม่ๆ ในการสร้างผลงานคือ ได้มีการเชื่อมโยงลักษณะเฉพาะของวัสดุเข้ากับความหมายของ พื้นที่ว่างตลอดจนการจัดวางรูปทรงของผลงานที่สัมพันธ์กับลักษณะรูปทรงของพื้นที่จริง วัสดุจะถูกสร้างให้มีความหมายเชื่อมโยงกับพื้นที่ว่างและรูปทรงของพื้นที่ เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์กันทางด้านเนื้อหาในกระบวนคิดและรูปแบบ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องลดทอนส่วนของรายละเอียดและเทคนิควิธีการบางอย่างที่ไม่จำเป็นหรือไม่เกี่ยวข้องออกไป

ในส่วนของการเชื่อมโยงระหว่างวัสดุและความหมายของพื้นที่ว่างนั้น เมื่อกล่าวถึงลักษณะทางกายภาพของแผ่นพลาสติก มีความสอดคล้องต่อความหมายของพื้นที่ว่าง คือ ความใสบางเบา มองทะลุผ่านได้ เปรียบเสมือนพื้นที่ว่างระนาบบางๆกั้นระหว่างพื้นที่ว่างหนึ่งกับอีกพื้นที่ว่างหนึ่ง หรืออาจกล่าวได้ว่า เกิดขอบเขตขวางกั้นของวัตถุลงดาวน์ว่างต่อพื้นที่ว่างจริง

แผ่นพลาสติกใสได้ถูกนำมาเจาะเพื่อทำให้เกิดรูปทรงของพื้นที่ว่างจริงไหลผ่าน ซึ่งพื้นที่ว่างจริงคืออากาศที่ทะลุผ่านแผ่นพลาสติกยังแสดงผลเป็นรูปทรงบนแผ่นพลาสติกอีกด้วย ข้าพเจ้าเลือกใช้รูปทรงเรขาคณิตแบบง่าย ๆ คือ รูปทรงสี่เหลี่ยม ซึ่งมีความสอดคล้องกับรูปทรงของพื้นที่ของห้องแสดงผลงาน แผ่นพลาสติกได้ถูกนำมาประกอบกับกรอบขนาดใหญ่ซึ่งทำด้วยพลาสติกที่ผ่านการเย็บด้วยความร้อนจากนั้นอัดอากาศเข้าไปจนได้รูปร่างคล้ายกรอบรูปขนาดใหญ่ นำส่วนที่ประกอบเสร็จซึ่งในที่นี้ขอเรียกว่า วัตถุศิลปะ ซึ่งมีขนาดต่าง ๆ นำมาติดตั้งภายในห้องแสดงกั้นเป็นฉาก แขนงจากเพดานห้องจำนวนหลายชิ้น วัตถุศิลปะเหล่านี้นอกจากทำหน้าที่เช่นเดียวกับภาพที่สามารถมองได้ด้วยสายตาเมื่อผู้ชมยืนอยู่ตรงหน้าแล้ว ยังทำหน้าที่จัดการกับพื้นที่ห้อง กำหนดรูปทรง และ ความเคลื่อนไหวของผู้ชมด้วย วัตถุศิลปะ ภาพใส และพื้นที่ติดตั้งจึงทำปฏิสัมพันธ์ต่อกัน เกิดเป็น รูปทรงของพื้นที่งานศิลปะของข้าพเจ้าที่ผู้ชมสามารถเข้าร่วมได้ทั้งในทางกายภาพและความรู้สึกสัมผัสต่อพื้นที่นั้น ด้วยเหตุที่วัตถุศิลปะดังกล่าวไม่แสดงควมมีตัวตนมากเกินไป ทำให้พื้นที่ของผลงานนี้อยู่ระหว่างความก้ำกึ่งของพื้นที่จริงที่คุ้นเคยของห้องแสดงกับพื้นที่ที่ถูกจัดการใหม่โดยกระบวนการทางศิลปะ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

รูปผลงานในกระบวนการวิชา Printmaking Project

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

รูปผลงานในกระบวนการวิชา Printmaking Project

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

รูปผลงานในกระบวนวิชา Printmaking Project

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

รูปผลงานในกระบวนการ Printmaking Project

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

รูปผลงานในกระบวนการ Printmaking Project

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

รูปผลงานในกระบวนการวิชา Printmaking Project

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright © by Chiang Mai University
รูปผลงานในกระบวนวิชา Printmaking Project

All rights reserved

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

จากการทำงานผลงานชุดก่อนวิทยานิพนธ์ซึ่งที่ได้กล่าวมา ส่งผลสืบเนื่องทางกระบวนการคิดและเทคนิคต่อการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชุด “รูปทรงของพื้นที่ว่าง” ซึ่งข้าพเจ้าอธิบายได้ดังนี้

ข้าพเจ้ามีความสนใจในการเลือกใช้วัสดุที่เป็นผลผลิตทางอุตสาหกรรมมาสร้างเป็นผลงาน ในกระบวนการวิชา Printmaking Studio 1 เป็นการเริ่มต้นสังเกตความเฉพาะเชิงรูปลักษณะและคุณสมบัติของวัสดุจากมุมมองของข้าพเจ้า เลือกและหาความเป็นไปได้ในการนำวัสดุดังกล่าวมาสร้างเป็นผลงาน นำไปสู่การออกแบบและกำหนดรูปทรงผลงาน โดยขึ้นอยู่กับลักษณะของวัสดุที่มีอยู่เดิม คือข้าพเจ้ากำหนดรูปทรงให้สอดคล้องกับความเป็นไปได้ในการจัดการ ถัดมาในกระบวนการวิชา Printmaking Studio 2 ผลงานในชุดนี้ส่วนใหญ่เป็นการทดลองเพื่อค้นหาความเป็นไปได้ใหม่ๆ ทางด้านเทคนิคและการใช้วัสดุ ซึ่งในผลงานชุดนี้ข้าพเจ้าพบปัญหาคือ ผลงานให้ผลทางด้านรูปทรงมากกว่าเสนอการสัมพันธ์ต่อพื้นที่ นำไปสู่การจัดการกับวัสดุและการกำหนดรูปทรงของผลงานในกระบวนการวิชา Printmaking Project ซึ่งมีแนวโน้มในการกำหนดรูปทรงของผลงานให้มีความสัมพันธ์กับลักษณะรูปทรงของพื้นที่จริง และเชื่อมโยงลักษณะเฉพาะของวัสดุเข้ากับความหมายของ พื้นที่ว่าง ส่งผลสืบเนื่องในการการสังเกตและประมวลผลลักษณะความเป็นจริงในเรื่อง รูปทรงของพื้นที่ว่างภายในสถานที่ติดตั้งผลงาน

ผลจากการปฏิบัติงานในผลงานชุดก่อนวิทยานิพนธ์ส่งผลสืบเนื่องต่อการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชุด “รูปทรงของพื้นที่ว่าง” กล่าวคือ จากการกำหนดรูปทรงของผลงานโดยอิงลักษณะที่มีอยู่เดิมของวัสดุและลักษณะโครงสร้างของพื้นที่ติดตั้ง ได้ขยายออกมาสู่การกำหนดรูปทรงและรายละเอียดของผลงาน โดยศึกษาและใช้ลักษณะรูปทรงของพื้นที่ว่างของสถานที่ติดตั้งผลงานตลอดจนการเชื่อมโยงลักษณะเฉพาะของวัสดุและการจัดการทางด้านเทคนิคให้เข้ากับกระบวนการคิดในความหมายของ พื้นที่ว่าง อาจกล่าวได้ว่าเป็นการเดินทางของการทำงานที่เริ่มจากความเฉพาะเนื่องในวัตถุหนึ่งมาสู่ความเป็นจริงที่ปรากฏ ส่งผลถึงการตีความและให้ความหมายของวัสดุที่น่าสนใจในอีกแง่มุมหนึ่งซึ่งต่างไปจากเดิม ก่อให้เกิดความสัมพันธ์กันทางด้านเนื้อหาในกระบวนการคิด เทคนิคและรูปแบบการนำเสนอซึ่งจะกล่าวในบทต่อไป